

FOAIA DIECEZANĂ

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:		Manuscrisele nu se înapoiază și se adresează redacțiunii „Foaia Diecezană”; iar banii pentru abonamente și inserțiuni se trimit administrațiunii „TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA DIECEZANĂ” în Caransebeș.	Prețul inserțiunilor:	
Pe un an	50 Lei		Pentru publicațiuni oficioase, concurs, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 60 Lei, până la 200 de cuvinte 90 Lei, de aci în sus 120 Lei.	
Pe jumătate de an	25 „			
Pe un pătrar de an	12 „			
Un număr	1 Leu.			
Pentru străinătate pe un an	80 Lei.			

Glose despre uniți.

Preotului gr. catolic român îi trebuie școală catolică neromânească. Iată ce scrie „Sionul Românesc”, clarisima surată dela Logoj:

„Unul dintre preoții dieceziei noastre a reclamat Episcopiei, că fetița sa printr'un decis al Inspectoratului școlar din Timișoara, a fost interzisă a urma cursurile la institutul „Notre Dame” din Oravița. Vom vedea, dacă Onor. Minister al Cultelor va declara, că uniții sunt altfel de catolici, decât cei de ritul latin. La tot cazul noi ne am mira, dacă un preot al nostru ar fi lipsit de dreptul, ce-l are fiecare ortodox în vechiul regat: de a-și da fetele la institutul de Călugurițe!”

În vechiul regat, unde elementul român nu e primejduit de cultura neromână, fiecare merge la școala care vrea! Aici însă, în părțile desrobite, unde școala străină e tare și mare încă, românii n'au ce căuta! Regulamentul acesta e împlacabil pentru toți.

Dacă n'ar fi școală română de stat, ori școală română ortodoxă, românii uniții și ortodoxi ar putea urma la școli catolice ungurești; mai vârtos la școli catolice românești, dacă așa ceva după mentalitatea catolicismului ungaro-habsburgic nu ar fi o „contradictio în adjecto”!

Vă asigurăm, că ministerul cultelor, pe care l-ați interpelat, vă va spune aceea, ce dealtcum bine știți, dar vă prefaceți a nu ști:

Românii gr. catolici, da, sunt altfel de catolici, decât ungurii și nemții latino-catolici. Românii s'au unit cu ungurii și austrieii catolici, dar nu s'au catolizat și nu s'au unificat cu ei! Deaceea ei, românii gr. catolici, își și zic cu predilecțiune „uniți” și nu greco-catolici. Deci „nomen — omen”! Roma nici când nu le a zis și nu le zice românilor uniți — uniți. Nu le zice uniți nici la alte popoare, cari i-au primit ierarhia!

Știe ea bine, de ce nu-și numește pe nume copiii! Durere, numai românii noștri gr. catolici nu știu ce fac, când ostentativ și sfidător stăruiesc pe lângă această, numire. „Doamne nu le pune lor păcatul acesta”!

În constituția țării ei sunt înmatriculați de greco-catolici români. Și asta însă e o numire improprie, căci nu sunt români ne greco-catolici. Atributul de „greco” s'ar referi la rit. Dar acelaș rit îl au și ceilalți români refractari papismului (nu papei: ecumenic, istoric sinodic, canonic, creștinesc, defectat în veacul al VIII-lea). Chiar acum nu de mult s'a arătat din partea unui gr. catolic român, că ar trebui zis: bisănitici catolici români; căci ritul nu e grec, ci bizantin, cum deja s'a dovedit în știința teologică.

Un hătru unit, bun de glume, zicea la „masa poganilor” din Logoj, acum vre-o două decenii, că gr. catolicii români deaceea își zic uniți, că să aibă cui zice neuniți!

După desfășurarea acestora am vrea să știm, că adecă acum care e numele bisericii gr. cat. române? „Spune voi numele tău fraților mei”, (Ev. 2; 12 și ps. 21; 24) dacă l-aș ști!!

Dacă acum „Sionul Românesc” din Logoj a sesizat ministerul cultelor, ca să-i spună, că uniții ce fel de catolici sunt, „Foaia Diecezană”, la rândul ei, interpelează ministerul instrucției, să le mai spună, că românii, cari s'au unit cu catolicismul austro-maghiar, nu s'au despărțit de cultura românească. Și pentru că ei nu s'au rupt de neam, neamul, drept recunoștință, a spus în constituția sa, că catolicii români sunt un fel de acatolici, cărora ortodoxii le asigură întâietate, față de catolicii aromâni!...

Pretinsele patru puncte nu au catolizat pe cei cari s'au unit, de sălă bucuroși, cu catolicismul maghiaro-austriac! Cu atât mai puțin i-a desromanizat și maghiarizat.

Totul ce s'a făcut e o simplistă schimbare la față. Și-au întors față către împăratul și în

câtva și câtră papa. La Roma înțelepții noștri părinți numai așa s'au îndurat a merge, dacă calea duce prin Viena împăratului!

N'au însătoșat de adevărul teoretic al catolicismului: sufleteșc, ci de dreptatea concretă, practicală numai pe valea scurtă și largă a catolicismului politic regnicolar.

Nu de urâțul ortodoxiei, ori de dragul Romei au îmbrățișat o seamă de români noul raport interreligios, (sui generis ortodox-catolic și catolic-ortodox) ci ca **să se bucure de bunurile catolicismului și nu de catolicismul unor bunătați duhovnicești**. S'au lipit de unгурul și de neamțul catolic și numai în rândul al doilea, — că nu se putea altfel — de catolicul unгур și neamț.

Zapisul unirei e într'adevăr o cartă cu două fețe: una bisericăscă și alta civilă. Pe avers se cer drepturi firești și cetățenești; *un fel de pragmatica sanctio, o magna chartă a neamului*. Pe revers apoi au scris catolicii unğuri punctele dogmatice ce au voit și cum au voit. —

Unirea, recte desbinarea, nu s'a făcut din cele patru dogme și pentru cele patru dogme, ci invers, desbinarea noastră a făurit aceste puncte. Când va sosi „plinirea vremii“, pseudo-articlii aceștia și așa nu vor împiedeca împreunarea, pe cum în vremea aceea nu ne au pricinit spargerea noastră. Punctele nu sunt cauza desbinării, ci urmările și ocaziunea ei.

Credeul bisericilor e posterior nașterii lor. Mai întâi se ivesc eterodoxiile și numai posterior își formulează simbolice de credință; va să zică: fondului lumesc se cearcă a i-se da formă, justificare și explicare dumnezească. —

Când ne vom uni bisericăște, și asta, acum după unirea noastră politică, nu măi poate fi amănată, nu vom discuta punctele diferențiale; ele se stâng automatic în clipa unirei. Ele sunt de valoarea și de grosimea unei coale de hârtie, care trebuie sfârticată și dată hrană flacărilor.

Mai spunem domnilor dela „Sionul Românesc“, că noi cei dela „Foaia Diecezană“ nu ne am mira deloc, dacă într'o localitate oarecare, nefiind școală românească de stat ori ortodoxă, ci numai gr. catolică română și ortodoxă sârbă, pruncii preotului ortodox român ar fi siliți de inspectorat a audia prelegerile române gr. catolice și nu a conreligionarilor neconnaționali! Nu se mire deci nime, că fie care națiune are să fie cultivată în limba sa și că statul deocamdată nu permite, că în părțile cucerite ale României, sub pretext de comunitate confesională, să se poată neglija și ofența unitatea neamului! —

Să-și aducă aminte frații uniți, că sub domi-

națiunea maghiră de tristă memorie cu câtă dragoste am alergat și am cercetat noi, ortodocșii, școlile Blajului Beiușului și Năsăudului. — Și am făcut-o, pentru că eram dornici și voiam să ne adăpăm din izvorul culturii românești. — Nu ne-am adăpat din izvorul doctrinelor unite, ci din cel al culturii românești. — Dacă noi am făcut astfel în trecut, de ce n'ar face-o și frați uniți acum în România Mare, ca să cerceteze și să se adape mai curând la șoala românească a statului român, de decât la șoala catolică a conreligionarilor aromâni?

Frații gr. catolici români se desfințează pe sine însuși, adevă românitătea lor, dacă nu respectă această notă și nu aderează cu trup cu suflet, în orișice grele împrejurări, fie acele chiar și de ordin confesional, la unitatea: culturei, limbei și artelor!

Chiar și limba bisericăscă și cea teologică ar trebui să fie una în ambele biserici.

Mai întâi de toate textul sfintei Scripturi ar trebui să fie unitar. De multe ori s'a scris pe tema asta în ambele tabere. Acum, când avem ediția bibliei dată de Sf. Sinod din București, ar trebui adoptată și de mitropolia din Blaj, carea de mult duce dorul unei ediții bune. Dar, tocmai acum Blajul pregătește de tipar o biblie română unită.

De încheiere, întrebăm pe cei dela „Sionul (pseudo) Românesc“ din Logoj, să ni o spună pe șleau, că unindu-se ei odinioară cu catolicismul unğuresc, sau desbinat ori nu și de cultura românească?! Noi știm din documentele contemporane, din tradiție și din ținuta actuală a poporului român gr. catolic, că el necum să se fi despărțit de cultura neamului, dar și împreunarea aceea de pe vremi așa a voit-o și așa a înțeles-o, că e o împreunare socială cu unğurismul catolic; împreunare dictată de timp și de loc!

Locul unğurilor azi e dincolo de Tisa. Timpul chiliaticeii lor stăpâniri s'a sfârșit. Prin urmare azi, după 5 ani de desrobire națională și după 226 ani de dibuire și dihonie religioasă, în mijlocul neamului românesc întregit și unit: „ce împărtășire are Christos cu Veliar“? (II Cor. VI. 15).

„Nu puteți fi mesei Domnului părtași și mesei dracilor“. (I Cor. X 21).

„Clara pacta boni amici“. E ora a douăsprezecea, trebuie să ne piroforisim! „Basta-i, de acum s'a mântuit“, zicea meșterul graiului popular, exdiaconul Ioan Creangă.

O vizită canonică la a. 1810.

— Contribuții la istoria bisericii din Banat —
Vizitațiunea Episcopului P. Vidak.

Comunicare de: R. S. Moiln.

Cei ce vor căuta să cunoască, în cursul cercetărilor lor, cât de glorioasă, cât de folositoare neamului și cât de dătătoare de îndreptări pentru poporul nostru a fost biserica românească în trecut, acela nu va trece cu vederea nici un eveniment, fie fost cât de mic. Dar nu va putea trece la ordinea zilei peste multe clipe grele și umilite ale bisericii românești în tot Ardealul și Banatul.

O vizitațiune canonică atunci, acum o sută patruspezece ani, . . . prânz cu „juvini, vînat și altele“, iar biserica „să fie curată de panjeni,“ — atât și nimic mai mult, căci „panjenii“ sufletești nu-i omora nimeni. Viena, Impărații, să amestecau în biserică oriunde pe cuprinsul stăpînirii lor, dar mai cu seamă în Banat, unde își vedeau cetatea politică contra ungarilor din Ardeal.

Păcat, că nu avem însemnări contimporane mai amănunțite, ci numai acest „țirkular“ proto-popes, din care cine ce vrea poate să înțeleagă.

Fară număr.

Kucernicilor parohialnici preoți mie iubitor.

După porunca Exelenției Sale dau de știre tuturoră prăcum preoților așa și la tot norodul, prăcum Exelenția Sa ca un Episkop- vré să cerceteadă toată Eparkia adekă: tôte satele întrașă kip prăcum urmédă:

1. Din Vârșat prin Selcița la Varadia la prânđ, și konak în Kakovo

2. Din Kakovo prin Komoriște în Tikvanu mare prânđul și prin Tikvanu mik la Sekașiu konak.

3. Din Sekașiu prin Kalina, la Duknecia prânđul apoi prin Giurgova la konak în Goruia.

4. Din Goruia prin Gerlistye la Krassovar prânđu apoi la Kálnik în konak.

5. Din Kálnik prin Zerova la Recița Verk prânđu, apoi prin Tárnova la Soceni konak.

6. Din Soceni la Brebu la prânđ. (N'avem drumul maideparte până la Caransebeș. Se pare că, fie care protopop a făcut planul călătoriei Vlădicului până la hotarul protopopiatului său. Nota aut.)

Prin aceasta vă înștițeđ numai lokurile unde va fi prânđiurile și konacile, éra umblaria satelor în tôte va merge, și pricina asta iastă kă acelea sate mai mare grijă va avia și preoți aceia unde va fi prânđiurile și konacile dekăt ceilalți. Iară aceia vor agiuta ku ce sa va putea adekă: cu juvini, cu vînat și altele.

Prin aciasta vă kricesk (vă fac atenți, un cuvânt în dialectul nostru și azi uzitat: à criși cuiva, nota aut.) și vă porunșiesk, kă besearicile să fie kurate de pulbăr și pangenii așa oltariul vestmînte, iară mai vârtos potirile pokrovițele, Peșkirele, prestolu, ce iaste pră prestol kondirile și maivârtos mereșițele cele de kuminikatură ku un kuvânt tot ce gode iaste besearicesc lukru și ce iaste prălângă besearică și creștenita și protokólele vóstre cele preotești kurate și deplin să fie.

Ţirkulariul asta toți paroh. preoți va fi dator al preskria în protokolul de țirkulare și bine săl înțeleagă kă unde să va afla precum în așteptare în petrekani

în slujbele lui nerânduit și fără de triabă, să nu să pótă răspunde kă nu au știut și nu au putut, numai tot deplin să fie. Era ăiua și vremea venirii Exelenției Sale kându va fi veți aștepta alta porună de veți ști ăiua și ciasul numai akuma vă dau de știre ca să știți și să fiți gata toți așa și voi și glótele vóstre să fiți spálați și kurați, și nici un preot sa nu iasă înainte me fără de maramă albă la grumađ și cu părul răslociat și netăiat, kă aciasta vizită iastă generalnika vizită. Ieu nu știu mai mult sa va crișesc, iar voi să nu ma faceți de miru lumi, așa și obștia cum va ști mai bine săl în timpine kă va unbla și Domnii ai mirenești cu el. Rórunca asta veți trimiteo kât de grabă pentru împlinire și numile să vă scriați.

Dat Oravița 29 Aprilie 1810.

Iorgovici protter

Bănat iubit, eu vin la tine...

*Bănat iubit, eu vin la tine
Albit de ani, cu drag revin,
Și-aș vrea să te găsesc cu bine,
Cu suflet și cu cer senin.*

*Dar Mureșul mi-e bun tovarăș
Din anii mei nestâmpărați;
Timișul evoca-mi-va iarăși
Maestre versuri din Horați.*

*De Cerna ta mă leagă dorul
Și amintirea de noroc;
La Néra voi să fiu păstorul,
Celor ce cred în Cer cu foc.*

*Dar, ca un rege din poveste,
Ai să mă vezi c'un ochiu răsând;
Pe celalalt, rânit de-o veste,
De griji și de dureri — plângând.*

*Bănat iubit, eu de departe
Aud suspinul tău amar,
Și mult mă doare de-ți împarte
Streinii vechiul tău hotar.*

*Ci gândul meu se 'nseninează
Oprit, în vis, la București;
Nădejdea-mi par'că 'naripează
Și doine-mi cântă la ferești.*

*Ce feerii, în nopți cu lună,
Ce zile mari pe la Palat!
Din mii de piepturi cald răsund:
„Noi vrem întregul nost Bănat“.*

*Slăvitul Rege par'că 'nchină
O cupă pentru cântăreți;
Mărta Doamnă și Regină
Împarte flori printre poeți.*

*Din dealu Spirii se arată,
Că dunga, ce robise frați,
Va fi în Tisa înneacă,
Iar noi vom plânge 'mbrățișați.*

Protoiereu Alexandru Munteanu senator.

Hirotesia protopresbiterului Panciovei.

Ziua de Duminică, 28 Ianuarie a. c. st. v., va rămânea memorabilă în istoria eparhiei noastre, căci în această zi a investit P. S. Episcop diecezan Iosif cu darul protopresbiteriei pe cucernicul paroh Ioan Murgu din Sasca montană, caruia i-s-a concretizat conducerea și păstoria fruntașului tract protopresbiterial al Panciovei, care azi-mâne — poate mai curând de cât am crede — se va trunchia dela trupul eparhiei-mame, care l-a încălzit și hrănit cu îngrijire până acum.

P. S. Sa păr. Episcop diecezan, deși încă reconvalescent, a ținut să dea fastul cuvenit acestui act solemn, săvârșind hirotesia în biserica catedrală.

La s. liturgie au servit protopresbiterii A. Ghidiu și Sp. Șandru, candidatul de protopresbiter I. Murgu, preoții R. G. Anicușă și L. Córnean, asistați de diaconii M. Rădo și I. Medelean.

La „fericiri” P. S. Sa intră în s. altar și se îmbracă în ornatele arhiercești, iese apoi afară și-și ocupă locul în fotoliul de pe amvon. Săvârșind preoții rugăciunea intrării, protopresbiterii A. Ghidiu și S. Șandru prezintă P. S. Sale pe candidatul de protopresbiter cu cuvintele: „Poruncește, poruncii, poruncește P. S. Stăpâne”, iar candidatul face 3 închinăciuni și ingenunchează înaintea P. S. Sale, care prin impunerea mânilor și cerând darul Duhului sfânt îl îmbracă cu darul protopresbiteriei și îl prezintă poporului cu cuvintele: „vrednic este”. Cu o cuvântare plină de învârturi P. S. Sa se adresează apoi noului protopresbiter și-i dă sfaturi cum să se poarte și cum se muncească în viața Domnului, ca să fie într'adevăr primul preot și conducător al acelui fruntaș tract.

Păr. I. Murgu răspunde foarte emoționat, pentru că, zicea P. S. Sa, știe, că are să ia pe umerii săi o sarcină și are să îndeplinească o chemare extrem de grea, având să ia în mâni conducerea unui tract protopresbiterial dela marginea cea mai expusă a României. În fața acestei situațiuni grele și în fața răspunderii ce o are înaintea lui Dumnezeu și înaintea neamului, se întreabă, că oare izbuti-va să conducă acest popor la limanul fericirii. Știe, că dacă la această întrebare va răspunde cu fapte vrednice, numele lui va fi scris cu litere de aur, iar la din contră osânda și blăstămii neamului îi va fi răsplăta. Merge la un popor dornic de mângâiere și lumină și va urma porunca dată prin gura Psalmistului: „Mângâiați mângâiați poporul meu, vorbiți la inima Ierusalimului, căci faguri de miere sunt cuvintele bune și dulceața lor tămăduie sufletului”. Face apoi icoana situațiunii sufletesti, în care se află astăzi frații și arată, că inima i-se încălzeste de cuvintele blândului Isus: „Îndrăniți, că eu am biruit lumea”. Însuflețit și mângâiat de aceste cuvinte sfinte pleacă la frații de dincolo și le duce cu sine toată inima sa moștenită dela moși-strămoși, care știe să simțească pentru frați și pe care a descris-o atât de frumos Carmen Sylva, când, într'un op al său, a descris cearta pietrilor scumpe, că dintre ele care lucește mai frumos. Pilda înaintașilor

săi îi va arăta calea ce are de urmat. Dar' are pildă vie și în P. S. Episcop diecezan, carele a avut multe vijelii de înfruntat, dar' toate s'au sfărâmat de caracterul de granit al P. Sale. Înainte de a pleca cu Dumnezeu pe calea ce-l așteaptă, mulțumește P. S. Sale și membrilor Consistorului plénar, că l-au învrednicit și înălțat la treapta înaltă a protoierei. După aceasta încheie cu următoarele cuvinte: „N'am tată. — Vă rog, Prea Sfințite, să-mi fiți tată. — Și cu ce să Vă răsplătesc? Cu aceea, că rog pe bunul Dumnezeu, ca să-mi stea întru ajutor, ca trecând încoaci să nu fiu vestitorul suferințelor fraților de dincolo, ci să fiu vestitorul păcii, al dragostei și al bune înțelegeri între frați; să Vă pot raporta, că poporul acesta ține morțiș la neamul său, la limba și legea sa și la moșia străbună. Și astfel cu fruntea senină să Vă strig: „Bucurați-Te începătorul turmei, împrejurul mesei Tale, ca niște odrasle, văzându-Ți pe fiii Tai purtând stâlpare de fapte bune”.

Se face apoi intrarea și s. liturgie își urmează majestos cursul său, între acordurile frumoaselor noastre cântări bisericesti, cântate cu multă pricepere și precizie de către corul studenților în teologie dela Institutul nostru diecezan.

După s. liturgie noul protopresbiter a primit felicitările prietenilor și cunoscuților, căci bucurie a cuprins sufletele tuturor oamenilor de bine, că, în fine, și tractul Panciovei a ajuns să-și aibă păstorul și conducătorul său.

Din parte-ne dorim noului protopresbiter spor la muncă în viața Domnului și rezultate frumoase în sublima chemare ce-l așteaptă.

Icoana înaintașilor P. On. DTale: a mult regretatului dascăl național Gavrilă Murgu și a fericitilor și vrednicilor preoți Avram Murgu din Petrovasela și Petru Murgu din Alibunar, să strălucească pururea, ca o pildă vie, înaintea ochilor sufletesti ai P. On. DTale. Umbrele lor mărețe îți strigă din mormânt: să umbli pe cărările lor și să le fi vrednic urmaș...! *Rap.*

Ș T I R I

Personale. P. S. Sa Episcopul nostru diecezan Iosif pleacă mâine, Luni seara la București, unde va lua parte la ședințele Sf. Sinod.

Protopop nou. Marți, în 16/29 Ianuarie a. c., P. S. Sa păr. Episcop Ioan al Aradului a hirotosit întru protopresbiter pe păr. Dr. Ștefan Pop, adm. paroh în Recaș, cel carele a rupt pecetea unirei cu papa și carele este un valoros colaborator al foii noastre. Sincere felicitări!

Ședința festivă a Societății de lectură „Ioan Popasu dela Institutul nostru teologic diecezan, cum era anunțat și cum a fost obiceiul de până acuma, s'a ținut în seara zilei de st. Trei Ierarh, 30 Ianuarie a. c. st. v., în sala otelului „Pomul verde”, —

Când scriu aceste știri, mă gândesc la ședințele

festive de pe vremuri, care erau adevărate manifestări naționale în acest vechiu focar de cultură românească; mă gândesc la „petrecerea teologilor“ de altădată, la care se întrunea la o clipă de bucurie și veselie națională tot ceea ce Sebeșul și granița avea mai select ca simțire românească. — Și dacă în vremea din urmă sădintele festive ale acestei Societăți au pierdut din strălucirea lor de altădată, cu această ocaziune trebuie să constat cu multă satisfacție sufletească, că tinerimea studioasă dela Institutul nostru teologic s'a achitat pe deplin de sarcina ce și-a luat-o de a ridica nimbul acestor sărbări. — Dorim și noi, ca cuvântul de deschidere al v. președintelui Zeno Muntean trup să se facă, ca astfel Societatea să devină într-o adevăr o zală tare în lanțul de propagandă al culturii noastre românești.

Programul a fost bine ales și a reușit pe deplin. Disertația d'nei Cuzman Lăpădatu, stud. a. II., despre „Insemnătatea și folosul religiunii creștine în viața socială“ a fost lucrată cu multă îngrijire; succesul ar fi fost perfect, dacă predarea disertației ar fi fost mai legeră. — Clericul Ilie Gropșian din a. I. a declamat cu mult simț poezia „Mărirea lui Dumnezeu“ de Pr. C. Morariu, iar studentul din a. I., Ilie Mihaș, în declamația melodramei „Povestea pribeagului“ de Cassian R. Muntean s'a dovedit un talent delamatoric. — Corul, sub conducerea dirigentului Constantin Vladu din a. I., a întrecut așteptările noastre. — Am auzit cum bărbați competenți în materie au apreciat elogios execuția clară și precisă a pieselor cântate de cor.

Sedinta a fost foarte cercetată. — Tot ceea ce are Caransebeșul mai select, era de față la această frumoasă sărbare. — Totuși cu regret trebuie să constatăm, că s'a remarcat absența unor familii românești, care dela petrecerile internaționale și stăine n'au lipsit. —

După program a urmat dansul, care a ținut până în zori de zi.

Rap.

Inflințarea unui tribunal în Oravița. Ministerul de justiție, având în vedere, că actualele instanțe judecătorești sunt insuficiente, a hotărât să inflințeze mai multe judecătoria de ocol și tribunale în diferite centre însemnate. — Astfel, cum se anunță, și fruntașul nostru orașel Oravița-Montană va căpăta în curând un tribunal.

Tratatul dintre România și Jugoslavia.

Pentru stabilirea unui acord între România și Jugoslavia cu privire la regimul școlar și bisericesc față de Românii din regatul vecin și față de Sârbii de la noi, au urmat în luna Decembrie a. tr. tratative la Timișoara între comisiunile ambelor țări aliate. Aceste tratative au fost întrerupte.

Cu prilejul conferinței Micii Antante, care s'a ținut luna trecută la Belgrad, dnii I. G. Duca, ministrul nostru de externe și Nincici, ministrul de externe la Jugoslavia, au tratat într-o consfătuire această chestiune, rămânând stabilit, că acordul se încheie pe baza

punctelor admise de comisiunile româno-jugoslave, care au tratat la Timișoara.

Imputernicirea pentru încheierea acordului s'a dat d'nei ministru al României la Belgrad, Emanđi. Ca specialist tehnic a fost delegat d. Dr. Petru Ionescu, directorul general al cultelor străine. Dsa a și plecat la Belgrad.

O frumoasă faptă creștinească. În Ilidia, în fața casei bătrânului cantor bisericesc Ioan Lazăr, bapțiștii au ridicat o casă de rugăciuni. Noile și neobicinuitele melodii ale bapțiștilor au tulburat mereu liniștea sufletească a evlaviosului cântăreț de prietene și tropare. Ne mai putând răbda inima lui creștină această pângărire a credinței noastre strămoșești, Ioan Lazăr cumpără dela comuna politică o parte din terenul liber al drumului public, care formează o mică piață lângă nou ziditul lăcaș al bapțiștilor. La o distanță de un pas dela noua casă de rugăciune, Ioan Lazăr ridică o puternică cruce de granit, ocôlindu-o cu un zid masiv. Din sărăcia lui jertfește 10.000 Lei pentru această cruce, care pe soclu, la picioarele Mântuitorului crucificat, poartă gravată următoarea inscripție cu litere de aur:

„Apost. Pavel către Corinteni I. c. 1 v. 18: *Covântul crucei celor peritori nebunie este, însă noadă celor ce ne mântuim, puterea lui Dumnezeu este.*“

Frumoasa faptă creștinească a țaranului Ioan Lazăr nu are nevoie de laudă, căci se laudă de sine. Felicităm însă comuna Ilidia, că are în rândurile credincioșilor săi țărani cu o credință atât de tare și gata la sacrificiu pentru apărarea credinței străbune și adevărate.

Congres pedagogic religios. Comitetul central al Asociației generale a clerului, convins, că azi mai mult ca oricând, se cere o muncă serioasă, pozitivă, pentru formarea de oameni de caracter și morali, punând în aplicare unul din punctele sale de program, a convocat un congres pedagogic al tuturor profesorilor de religie pe zilele de 30 Aprilie și 1 și 2 Mai a. c., adică pe Miercuri, Joi și Vineri după Paștile ortodoxe.

Subiectele, cari se vor discuta în congres, sunt:

1. Unificarea și estinderea învățământului religios în toate școlile din cuprinsul țării întregi.
2. Programul de învățământ religios.
3. Metoda de predare a învățământului religios.
4. Practica religioasă.

Pentru frații din Jugoslavia. Ziarul fraților noștri din Jugoslavia rămași sub stăpânirea jugoslavă „Graiul Românesc“, care apare la Pancevo (Ulița Voivoda Putnic 4), se luptă cu îndârjire pentru revindicarea națională și cu mari greutate financiare.

Este de datoria noastră să sprijinim din toată inima lupta singurului organ de publicitate românesc din Jugoslavia, ca să-și poată continua menirea.

Apelăm deci la Românii de inimă să aboneze „Graiul Românesc“. Abonamentul anual este de lei 200

Prizonerii din Siberia. Prin Satu-Mare a trecut un nou transport de prizonieri români, cari ani de zile au viețit în îndepărtata Siberie.

Erau în număr de 320, cea mai mare parte din Bănat și Ardeal. Mulți dintre ei s'au însurat în Rusia și acum se înapoiau acasă cu familiile. Alții au declarat, că, deși sunt căsătoriți, nu li s'a permis să-și aducă soțiile în România. Prizonierii erau bineșor echipați. Toți se simțeau mulțumiți, că au ajuns odată în țara lor.

LA LIBRĂRIA DIECEZANĂ

se află următoarele cărți

de

Dr. PETRU BARBU

Cărți de Religione pentru școlile primare:

Istorie religioase-morale.
Istorie biblice.
Istorie bisericești.
Catișismul.

Cărți de Religione pentru școlile secundare:

Istoria Testamentului vechiu.
Istoria Testamentului nou.
Istoria bisericească.
Învățătura bisericii creștine ortodoxe: Dogmele,
Morala și Liturgica bisericii.

Carte de Rugăciuni și Cântări bisericești întocmită și tipărită întâia oară cu binecuvântarea Fericitului Preasfințit Episcop Nicolae Popoa.

Elemente de Catișică sau Metodica Religiei. Ed. II. Arad 1915.

Școala modernă și Religionea la noi. Caransebeș, 1916.

Un cuvânt la reformarea învățământului religios. Caransebeș, 1922.

Catehizarea în școlile primare — Cum aș catehiza eu? Caransebeș, 1923.

Isus Hristos, Vieța Mântuitorului lumii istorisită cu cuvintele Sfintei Scripturi. Edițiunea III, București, 1916.

A APĂRUT

în editura „Librăriei diecezeane”
Caransebeș și P. S U R U București

PENTRU NEAM ȘI LEGE

patruzeci cuvântări de învățatură împotriva adventiștilor și baptiștilor

de diaconul Dr. Gheorghe Comșa, subdirector general în Ministerul Cultelor și Artelor. Prefață de Prof. Dr. I. Mihălcescu. Cu aprobarea Consistoriului superior bisericesc și a Sf. Sinod și cu binecuvântarea Î. P. Sf. Mitropolit al Ardealului. Prețul 35 Lei.

Nr. 18/exec. 1924.

Publicațiune de licitație.

Subsemnatul executor al judecătoriei de ocol din Caransebeș, în senzul §-lui 102 art. de lege LX. din 1881: resp. în senzul §-lui 19 art. de lege XLI. din 1908 prin aceasta publică, că în urma decisului Judecătoriei de ocol din Caransebeș de sub Nr. 1483/1923 efectuându-se execuțiunea, la 4 Ianuarie 1924, în favorul urmăritului Ferdinand Halász reprez. prin avocatul Dr. Iacob Déri, contra urmăritului pentru suma de 7533 Lei — bani și acces. mișcătoarele cuprinse și supracuprinse, cari s'au prețuit în 20000 Lei — bani și anume: 10 care fân se vor vinde prin licitație publică. Deci în urma decisului Nr. 72/1924 G. a Judecătoriei de ocol Caransebeș pentru încasarea pretensiunii de 7533 Lei — bani capital, cu 5% interese din 4 Aprilie 1923 și spesele de 4665 Lei 50 bani staverite până în prezent, se fixează termenul de licitație **pe ziua de 22-lea Februarie 1924 la orele 4^{1/2} p. m. în comuna Marga** la locuința excecvatului și toți aceia, cari au voie de a cumpăra, sunt invitați cu aceea observare, că mișcătoarele de sus în sensul art. de lege LX. din 1881: §-ul 107, 108 se vor vinde celor cari dau mai mult, pe lângă solvirea în bani gata și în caz, necesar și sub prețul de strigare.

Întru cât mișcătoarele licitande s'au cuprins și supracuprins din partea altor creditori și aceștia și-au câștigat dreptul de acoperire asupra licitației în senzul §-lui 120 a legii LX. din 1881: se va efectui și în favorul lor.

Caransebeș, la 23 Ianuarie 1924.

Mihail Guran
executor jud. reg.

GRĂDINA

din str. Gurescu, aparținătoare fondului „Ilie Gurescu și soția sa Maria născ. Stoelin” se dă în arendă pe 3 ani economici pe calea licitației cu oferte închise.

Ofertele închise și timbrate în regulă sunt a se adresa Consistoriului diecezei ort. rom. în Caransebeș până în 20 Februarie st. n. 1924

3-3

Se observează, că Consistoriul diecezan și-a rezervat dreptul a decide liber asupra ofertelor, ce vor intra.

PRIMA CASSĂ DE PĂSTRARE DIN CARANSEBEȘ SOCIETATE PE ACȚII.

CONVOACARE.

Domnii acționari ai „Primei Casse de Păstrare din Caransebeș S. P. A.” sunt invitați la

a XLVII. - a Adunare generală ordinară

care se va ține în Caransebeș, la 9 Martie 1924, st. n. la 11 ore a. m. în localitățile institutului.

ORDINEA ZILEI:

1. Alegerea a două acționari pentru autentificarea protocolului.
2. Raportul Direcțiunii și Comitetului de supraveghiere despre anul de gestiune expirat. Pertractarea bilanțului. Darea absolutului. Propunerea Direcțiunii și Comitetului de supraveghiere referitor la distribuirea profitului net.
3. Propunerea direcțiunii spre sporirea capitalului la Lei 5.000.000.—
4. Modificarea statutelor.
5. Alegerea direcțiunii.
6. Alegerea membrilor din Comitetul de supraveghiere.
7. Propunerea și deciderea remunerației a Comitetului de supraveghiere.

Caransebeș, la 12 Februarie 1924.

DIRECȚIUNEA.

NB. Conform § 22 din statutele institutului, acționarii, cari doresc a lua parte la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiații lor sunt obligați ca înainte de ținerea adunării generale cu 4 zile se depoziteze acțiunile împreună cu cupoanele nescadente la cassieria noastră, sau la cassieria băncii: BANCA MARMOROSCH, BLANK & Co. S. A. București, BANCA TIMIȘOAREI ȘI SOC. COMERȚIALĂ PE ACȚIUNI Timișoara, BANCA TIMIȘOAREI ȘI SOC. COMERȚIALĂ PE ACȚIUNI SUCURSALA, Orșova, și BANCA COMERȚIALĂ S. A. Lugoj.

ACTIVA		CONTUL BILANT		PASIVA		
		Lei	b.	Lei	b.	
Cassa:				Capital societar	2000000	—
Numerar	2.671.775-51			Fond de rezervă	480000	—
Monete străine	590.356-87	3262132	38	Fond pentru diferența cursului	260000	—
Capitale elocote la bănci		543104	30	Fond de penzie	25437	78
Portofoliul cambial		3882995	08	Fond pentru zidirea spitalului	2700	—
Efecte proprii		1068611	99	Depuneri spre fructificarea		
Conturi curente acoperite		13987444	07	pe libel	11.922.037-47	
Imprumuturi ipotecare		46448	30	în cont curent	2.956.025-—	14878062
Dătoria orașului Caransebeș		325000	—	Creditori	6295419	58
Mărfuri		1958018	—	Reescompt la Banca Națională a României	945670	—
Cauțiunii și garanții		190000	—	Imprumut ipot. cedate	25939	07
Edificiul institutului		118000	—	Cauțiuni și garanții	190000	—
Realități		83351	03	Dividende neridicate	18777	85
Inventarul prăvăliei, așezarea, butoaie		507418	78	Poziții transitoare	449345	80
Inventarul institutului		1	—	Profit:		
				Reportat din anul 1922	6.227-94	
				Net în anul 1923	404.944-44	411172
		25972524	91			88
					25972524	91

La caz de acceptare a propunerii Direcțiionale, fondul de rezervă ar crește la Lei 530.000.—

SPESE		CONTUL PROFIT ȘI PIERDERI		VENITE		
		Lei	b.	Lei	b.	
Salarii, spese de călătorie și de administrație, tipărituri, porto-poștal, telefon și telegrame.		843889	76	Profit reportat din anul 1922	6227	94
Impozite și competențe		241477	31	Dobânzi, provizii și venitul după mărfuri	1427643	15
Profit:				Venitul a imobilului	62668	36
Reportat din anul 1922	6.227-94					
Net în anul 1923	404.944-44	411172	38			
		1496539	45		1496539	45

Fischer m. p.
Director executiv — Expert Cont.

Caransebeș, 31 Decembrie 1923.

Glick m. p.
Procuristul, Primcontabil — Cont. autorizat.

DIRECȚIUNEA:

Szana m. p. Schwab m. p. Bastius m. p. Burdia m. p. Dr. Cornean m. p. Dr. Hegyesi m. p. Panco m. p.
Președinte Director general
Pauck m. p. Rado m. p. Raducanu m. p. Rezacs m. p. Schiller m. p. Tabacovici m. p. Tirbu m. p.

L'am revidiat și aflat exact:

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:

Halle m. p. Klein m. p. Dr. Meda m. p. Dr. Reichl m. p. Sciozon m. p. Szelmann m. p. Straub m. p.
Expert Contabil

„BANCA POPORALĂ” INSTITUT DE ECONOMII ȘI CREDIT CA SOCIETATE PE ACȚIÎN CARANSEBEȘ

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului „BANCA POPORALĂ” din Caransebeș sunt invitați la

a XVII-a adunare generală ordinară,

care se va ține în **Caransebeș la 28 Februarie 1924 st. n. la 12 ore a. m.** în localitățile Institutului.

ORDINEA DE ZI:

1. Deschiderea adunării generale, designarea notarului și a doi acționari pentru verificarea procesului verbal.
2. Bilanțul anual, raportul Consiliului de administrație și Consiliului de Censori. Darea absolutorului.
3. Distribuirea beneficiului net.
4. Propunerea Consiliului de administrație referitoare la urcarea nominalului acțiunilor dela Lei 100— la Lei 500— prin revocarea acțiunilor vechi.
5. Alegerea a trei membri în Consiliul de administrație cu mandat de 6 ani.
6. Propuneri în sensul statutelor.

N. B. Domnii acționari, cari voesc a participa la Adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiat, sunt rugați în sensul Statutelor a-și depune acțiunile în Caransebeș la Institutul nostru ori la filialele din Bozovici, Teregova și Egelnița, afară de aceștia la Institutete, care sunt membrii ai însoțirii „Solidaritatea”.

ACTIVA

CONTUL BILANȚ PER 31 DECEMBRIE 1923

PASIVA

Cașa în numerar	602726	—			Capital societar	1000000	—		
Disponibil la Banca Națională a României	114097	55			emis V-a	566084	50	1566084	50
„ alte bănci	317099	54	1033923	09	Fond de rezervă	160190	70		
Cambii de bancă	3075620	—			penzie	15350	—	175719	18
în acop. ipotecară	2848728	50			binefaceri	178	48	5983927	45
Împrumuturi ipotecare	15806	—			Depuneri spre fructificare				
de C ^o Crt.	2957890	94	8898044	44	Cambii reeșcoțate	901903	—		
Efecte	231847	—			Împrumut hip. cedat	2465	—		
Efectele fondului de pensie	15000	—	246847	—	Credit de C ^o Crt.	489087	89	1393455	89
Metale				1	Dividende neridicate	18690	89		
„ Expansiuni din țesături	95000	—			Interesele acționarilor emis. V-a	17455	10	36145	99
„ „ „	38050	50	133050	50	Diverși creditori			576489	03
„ „ „			8188	—	Interese transitoare			251701	30
					Beneficiu net			336630	69
			10320054	03				10320054	03

DEBIT

CONTUL PROFIT ȘI PERDERE PER 31 DECEMBRIE 1923

CREDIT

Interese la depuneri spre fructificare	321068	41			Interese de escont, Cambii hip. și C ^o Crt.	975117	70		
„ reeșcoțat	102038	72	423107	13	dela efecte	19172	20		
Salare, bani de cvartir	187625	—			Diverse venituri și comisioane	93813	38	1088103	34
Chirie	4872	—							
Registre, imprimare, spese de birou	62206	32	354703	32					
Impozite către stat	44855	66							
după depunerile spre fructificare	28806	54	73662	20					
Beneficiu net			336630	69					
			1088103	34				1088103	34

Caransebeș, la 31 Decembrie 1923.

I. Tătaru m. p.
director executiv.

Alexa Munteanu m. p.
contabil autorizat.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE:

Dr. Petru Barbu m. p. Aurel Spătan m. p. Andreiu Ghidiu m. p. Dimitrie Beuca m. p. Mihai Costescu m. p.
Ilie Socaciu m. p. Ioan Bogdeviciu m. p. Alexandru Bona m. p.

Subsemnatul Consiliul de Censori am examinat și revidat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine și în consonanță cu registrele institutului.

Caransebeș, la 1 Februarie 1924.

Nicolae Ivanescu m. p. Romul Boldes m. p. Dr. Aurel Iorga m. p. Romul G. Anoușa m. p. Ioan Popoviciu m. p.
Ioan Dobromirescu m. p.